

Socialdepartementet

Vår referens/dnr:

2025-57/CBK

s.remissvar@regeringskansliet.se,
s.sf@regeringskansliet.se och
carolin.jarlehag@regeringskansliet.se

Er referens/dnr:

S2025/00568

2025-06-19

Remissvar

Administrativa sanktioner i socialförsäkringen (Ds 2025:8)

Svenskt Näringsliv har beretts möjlighet att yttra sig över utredningen Administrativa sanktioner i socialförsäkringen (Ds 2025:8).

- Svenskt Näringsliv **tillstyrker** förslaget att införa administrativa sanktionsavgifter i socialförsäkringen, vilka innebär en sanktionsväxling genom att överträdelser i socialförsäkringen ska leda till en administrativ sanktionsavgift i stället för en straffrättslig påföljd. Anmälningsskyldighet ska dock fortsatt föreligga vid grova bidragsbrott för myndigheterna.
- Svenskt Näringsliv **tillstyrker** förslaget att införa en möjlighet för Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten att stänga av en person från en viss förmån i socialförsäkringsbalken för viss tid om minst tre månader och högst tre år.

Allmänna synpunkter

Svenskt Näringsliv anser att det är angeläget att socialförsäkringen har effektiva och adekvata skydd mot felaktiga utbetalningar, fusk och missbruk. Förtroendet för och tilliten till socialförsäkringarna förutsätter samtidigt att regelverket uppfyller högt ställda krav på förutsebarhet, rättssäkerhet och administrativ effektivitet.

Regeringen bedömer att ungefär 15–20 miljarder kronor årligen betalas ut felaktigt från välfärdssystemen. Enligt utredningen har Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten uppskattat de felaktiga utbetalningarna inom respektive myndighets område år 2021 till drygt 9 miljarder kronor respektive drygt 1 miljard kronor. Myndigheterna efterfrågar ytterligare verktyg för att motverka felaktiga utbetalningar, då nuvarande möjligheter inte bedöms tillräckliga för att åtgärda problemen.

För att värna förtroendet för och lojaliteten till socialförsäkringssystemet anser Svenskt Näringsliv att det är angeläget att åtgärder vidtas mot felaktiga utbetalningar, fusk och missbruk. Utredningens förslag kan förväntas innebära fler och snabbare sanktioner för enskilda som orsakar felaktiga utbetalningar, som i sin tur kan leda till minskade felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen.

Svenskt Näringsliv vill dock påtala att det saknas analys och beskrivning av förslagets konsekvenser för arbetsgivare. Svenskt Näringsliv har tecknat centrala kollektivavtal om kompletterande försäkringsförmåner vid sjukdom, arbetsskada, dödsfall och föräldraledighet. Kollektivavtalsparterna äger försäkringsgivare, exempelvis Afa Försäkring, vilka administrerar de kollektivavtalade försäkringarna. Därutöver har Svenskt Näringslivs medlemsorganisationer i förbundsavtal villkor om kompletterande förmåner vid sjukdom och föräldraledighet.

Beslut om sanktionsavgift och återkrav, samt avstängning, får effekter även för kompletterande kollektivavtalade förmåner. I likhet med att staten ska skyddas mot felaktiga utbetalningar, har såväl arbetsgivare som försäkringsgivare motsvarande behov att skyddas mot risken för felaktiga utbetalningar av kompletterande förmåner. I de situationer myndigheterna fattar beslut om sanktion och återkrav samt avstängning av socialförsäkringsförmån, är det därför angeläget att arbetsgivare och försäkringsgivare informeras av myndigheterna om sådana beslut.

Dessvärre saknas analys av förutsättningarna för och behoven av information till den enskildes arbetsgivare och försäkringsgivare, så att skydd mot felaktiga utbetalningar kan uppnås och motsvarande beslut om återkrav för kompletterande kollektivavtalade förmåner kan fattas.

Svenskt Näringsliv saknar även analys och beskrivning av de arbetsrättsliga frågor som kan komma att aktualiseras vid beslut om sanktion och återkrav samt avstängning från viss socialförsäkringsförmån. De arbetsrättsliga konsekvenserna exempelvis avseende olovlig frånvaro kan innebära långtgående konsekvenser för den anställde. Det är en brist att detta inte är analyserat och belyst av utredningen.

Svenskt Näringsliv efterfrågar tydlig instruktion till myndigheterna att dela nödvändig information med arbetsgivare och kollektivavtalad försäkringsgivare vid införande av sanktionsväxling och avstängning.

Närmare om utredningens förslag

Förslaget om att införa administrativa sanktionsavgifter

Utredningen föreslår att Försäkringskassan eller Pensionsmyndigheten ska besluta om sanktionsavgift för den som lämnat en oriktig uppgift eller som underlåtit att uppfylla en uppgifts- eller anmälningsskyldighet. För att sanktionsavgift ska vara aktuellt föreslår utredningen att det krävs att den oriktiga uppgiften lett till att myndigheten felaktigt betalat ut ersättning eller betalat ett för högt belopp. Därutöver ska den enskilde ha fått ett beslut om återbetalning av den felaktiga utbetalningen. Förslaget innebär att ett strikt ansvar införs för oriktiga uppgifter och för underlåtenhet att uppfylla en uppgifts- eller anmälningsskyldighet. Till skillnad från det straffrättsliga förfarandet krävs därför inte att beslutande myndighet kan visa att den enskilde agerat uppsåtligt eller av grov vårdslöshet.

Enligt utredningen polisanmäls i nuläget endast en bråkdel av alla uppskattade felaktiga utbetalningar som orsakats av enskilda och endast en begränsad del av de felaktiga utbetalningar som polisanmäls leder till påföljd. Genom en sanktionsväxling, där överträdelser i socialförsäkringen leder till en administrativ sanktionsavgift i stället för en straffrättslig påföljd, kan fler personer som orsakat felaktiga utbetalningar få en konsekvens av sitt agerande. Vid grova bidragsbrott ska dock fortsatt föreligga anmälningsskyldighet för myndigheterna. Utredningen föreslår även att myndigheterna får anmäla andra bidragsbrott för lagföring om det finns särskilda skäl.

Sanktionsavgiften föreslås uppgå till 25 procent av det återkrävda beloppet, men med minimibelopp om 4 procent av prisbasbeloppet (2 352 kronor år 2025) och maximibelopp om högst 125 procent av prisbeloppet (73 000 kronor). Beloppet ska kunna sättas ned helt eller delvis om det är oskäligt med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Svenskt Näringsliv vill påtala behovet av uppföljning för att tillförsäkra att sanktionsavgifterna är tillräckligt höga för att vara avskräckande.

Det huvudsakliga syftet med förslaget att införa en administrativ sanktionsavgift är att motverka felaktiga utbetalningar i socialförsäkringen. Svenskt Näringsliv **tillstyrker** mot denna bakgrund förslaget om sanktionsväxling.

Förslaget om att införa avstängning från en förmån i socialförsäkringsbalken

Utredningen föreslår att Försäkringskassan eller Pensionsmyndigheten ska få stänga av en enskild från en specifik socialförsäkringsförmån om han eller hon medvetet eller av grov vårdslöshet har lämnat oriktig eller vilseledande uppgift eller underlåtit att uppfylla en uppgifts- eller anmälningsskyldighet. Avstängning ska gälla om det oriktiga uppgiftslämnandet eller underlåtenheten har betydelse för rätten till eller storleken av förmånen och en avstängning inte är oskälig. Ett beslut om avstängning ska gälla omedelbart och innebär att den enskilde inte har rätt till förmånen, oavsett om övriga villkor för förmånen är uppfyllda.

Utredningen föreslår att beslut om avstängning ska avse viss tid om minst tre månader och högst tre år. Beslutet om avstängning får inte vara oskäligt och ska vara en proportionerlig åtgärd i den enskilda fallet.

Svenskt Näringsliv instämmer med att förslaget om avstängning från en viss socialförsäkringsförmån ger staten ett skydd mot risken för felaktiga utbetalningar och **tillstyrker** därför förslaget.

SVENSKT NÄRINGSLIV

Mattias Dahl